

Detsember 2013 4(86)

JUBELIAASTA JÕULUD

Oleme taas jõudnud jõulukuusse ja advendiaega. Lõppev aasta on olnud tegevusterohke ja juubelihõnguline. 6. märtsil möödus 20 aastat Eesti Vaegkuuljate Ühingu asutamisest. Juubel oli ka Eesti Puuetega Inimeste Kojal. Vaegkuuljate ühingutes sai läbi viidud üle paarisaja teabeürituse ja koolituse. Lõppeval aastal on olnud võimalus saada riikliku toetusega kuuldeaparaate või teisi vajalikke kuulmisabivahendeid ja teenuseid rohkem kui eelmisel aastal. Kuidas tagada parem elukvaliteet kuulmispuudega inimestele, see on olnud lõppeva aasta tegevuse üks prioriteetidest. Tallinnas testiti kurtide ja vaegkuuljatega ekskursioonide läbiviimist muuseumides, viibiti

kontrollendustel Vanemuise teatris, kus parema kuuldavuse tagab nüüd induktsioon-helivõimendusseade. Rahvusriinhääling jätkab ETV saadetele subtiitrite lisamist jm. Oleme t ä n u l i k u d kõigile meie koostööpartneritele

KAUNEID JÕULUPÜHI!

HEAD UUT AASTAT!

ja ühingute juhtidele ja juhatuse liikmetele, kes on olnud toeks ja abiks kuulmiprobleemide lahendamisel. 3. detsembril oli Tallinna kogunenud arvukalt puuetega inimeste organisatsioonide esindajaid ja koostööpartnereid, et konverentsiga „*Puudega inimesed tööle-võimalik või võimatu*“, tähistada rahvusvahelist puuetega inimeste päeva. Pikemalt võib sellest lugeda käesoleva infolehe artiklist. Sellel suurüritusel osalesid ka mitmed Vaegkuuljate Liidu ja ühingute esindajad.

Linnades ja alevites on ülesseatud tuledesäras kuused. Marketid ja kauplused pakuvad suures valikus jõulutooteid. Jõulud on kingituste aeg, millal tahetakse valmistada rõõmu sõpradele ja oma lähedastele. Kirikutes ja kantsedisaalides korraldatakse heategevuskontserte. Ka käesoleva aastal toimuvad meie ühingutes juba traditsiooniks saanud jõuluüritused. Jõulud on aeg, millal inimesed püüavad olla head ja näidata oma lugupidamist kaasinimeste vastu. Iga küünal, mille meie jõuluajal süütame, vähendab pimedust ja soojendab meie südameid. Jõulud on valgusepühad. Jõulud on aeg, millal inimesed vajavad üksteise lähedust. Kindlasti mõtleme küünlaid süüdates ka nendele ühingu liikmetele, kes on juba läinud igavikuteele.

*Nüüd küünla me süütane taas,
kellel on külm, soojem saaks.
Nüüd küünla me süütame taas,
ta helk muudab valgemaks maa...*

Soovime kõigile ühingute liikmetele ja headele inimestele, kes on andnud oma panuse vaegkuuljate organisatsioonilise tegevuse arendamisele ja kuulmispuudega inimeste probleemide lahendamisele . *Rõõmsaid Jõule ja häid tegusid uuel 2014. aastal!*

EVL JUHATUS

VAJALIK ÜRITUS VAEGKUULJAILE

Oktoobrikuu viimasel neljapäeval oli kogunenud arvukalt vaegkuuljaid ja nende pereliikmeid Pärnumaa Puuetega Inimeste Keskusesse, et saada teavet kuulmisabi saamise ja selle kasutamise kohta. Kui inimesel üldine toimetulek on veel piisav, võib aga kuulmispuue mõjutada elukvaliteeti, raskendada suhtlemist ja põhjustada sotsiaalset eraldumist teistest inimestest. Millest on tingitud

kuulmiskahjustused ja kuidas on võimalik tekkinud kuulmislangust kompenseerida, sai kuulda Pärnu Haigla kõrvaarsti dr **Guido Ratniku** ettekandest. Vähemalt kord kvartalis teevad Tallinna Kuulmisrehabilitatsiooni Keskuse spetsialistid visiidi Pärnu Haiglasse, kus teostatud kuulmisuuringute põhjal määratakse vaegkuuljaile temale sobilik kuuldeaparaat ja selgitatakse ka selle kasutamist ja hooldamist. Järgmine visiit toimus juba 21. novembril. Millised on aga riigipoolsed abivahendite toetamise võimalused ja kas selleks jätkub piisavalt raha, saadi teada Pärnu Maavalitsuse spetsialisti **Kaja Rebase** etteastest. Abivahendi soovijaid on alati rohkem, kui rahuldada suudetakse. Sotsiaalministeeriumi poolt on juba eraldatud lisaraha, et vähendada järjekorras ootajaid. **Uno Taimla** Vaegkuuljate Liidust juhtis tähelepanu vaegkuuljate igapäevaelu toimetuleku küsimustele. Kaasaegsed individuaalsed kuuldeaparaadid spetsialistide poolt häälestatuna peaksid tagama rahuldava kuuldavuse. Need, kes on saanud esmakordselt kuuldeapraadi või mõne teise kuulmisabivahendi, peavad uue olukorraga kohanema. Vaegkuuljad võiksid ise olla ka rohkem hoolikamad nende kasutamisel ja hooldamisel. **Pärnumaa Vaegkuuljate Ühingu** esinaise **Endla Mooni** sõnul on liikmete seas väljaõppe saanud inimesi, kes on valmis vajadusel osutama abi. Väga oluline roll on Pärnumaa Vaegkuuljate Ühingul, kust võib saada vajalikku teavet ja ka praktilisi nõuandeid.

Millised on koostöö võimalused Pärnu Linnavalitsusega, saadi teada peaspetsialistilt **Katrin Tsuimanilt**. Edaspidist abi ja toetust võib ehk loota ka uuel, äsjaavalitud Pärnu Linnavalitsuselt.

Uno Taimla

LISARAHHA ABIVAHENDITELE

Käesolev 2013.aasta on olnud õnnelik aasta selle poolest, et Sotsiaalministeerium on saanud eraldada riiklikku toetust abivahendite kompenseerimiseks plaanitud isegi rohkem! Detsembri alguses jagati veel lisaeelarve raha kallite abivahendite: proteeside, ortooside, elektriliste ja aktiivratastoolide jt. saamiseks. Maavalitsuselt laekunud taotlused vaatas läbi ja langetas otsused üleriigiline tehniliste abivahendite ja rehabilitatsiooniteenuste ekspertkomisjon. Taotlusi oli eelnevalt analüüsinud ka Astangu Puudealase Teabe- ja Abivahendite Keskuse spetsialistid. Ülejäänud toetusraha otsustati suunata maakondadele, et vähendada abivahendite saamiseks tekkinud järjekordi. 2013. aastal abivahenditele eraldatud summa moodustas ca 7,5 milj. eurot.

Uno Taimla

TUNNUSTUS VAEGKUULJATELE

Tallinna ja Harjumaa Vaegkuuljate Ühingu pälvis *Harjumaa Puuetega Inimeste Nõukoja* TÄNUKIRJA seoses pikaajalise tegevuses eest kuulmispuudelite inimeste heaks tehtud töös Harju Maakonnas. 30. novembril toimunud Harjumaa PIN üritusel olid tunnustust vastu võtmas THVÜ Juhatuse esimees Külliki Bode ja juhatus liige Allar Viik.

PUUETEGA INIMESTE KONVERENTSIL

3.detsembril tähistati Tallinnas rahvusvahelist puuetega inimeste päeva konverentsiga „*Puuetega inimesed tööle – võimalik või võimatu*“. Konverentsi avas EPI Koja Juhatuse esimees Monika Haukanõmm. Konverentsist osavõtjaid oli tulnud tervitama Riigikogu esimees Ene Ergma, kes teatas, et Riigikogus on olnud mitmel korral arutusel puuetega inimeste probleemid. Vaatamata tehtule, seisab paljudel ametkondadel veel ees palju tööd. Toomas Tamsar Eesti Tööandjate Keskliidust pidas oluliseks nimetada seda, et paremini saavad tööd need inimesed, kes omavad kvalifitseeritud tööoskust ja on haritud.

Sotsiaalminister Taavi Rõivase tervitus anti edasi videopildis. Ministeerium on eraldanud üle 200 milj. Euro, selleks, et erivajadusega inimesed saaksid osaleda töökeskkonnas ja kasutada vajalikke abivahendeid. Ühiskond peab olema selleks valmis!

Heino Vitsur analüüsis tööjõubilanssi lähituleviku kohta. Pensioniealiste ja puuetega inimeste arv kasvab kiiresti. Inimesi, kes annavad oma panuse riigi majandusse, jääb iga aastaga vähemaks. Tehniline progress tootmises vabastab ka töötajaid. Nõudlus oskustöölise järgi kasvab, olgu see siis puuetega- või pensioniealine!

Pikema ettekandega „Töövõimereformist“ esines Sotsiaalministeeriumi sotsiaalkindlustuse osakonna juhataja Merle Malvet. Eestis on 98 062 töövõimetuspensioni saajat, neist 2/3 ei tööta! Tegemist on reformide kompleksiga, milline seondub üle 20-ne senise seaduse muutmisega. Põhilised täideviivad ametkonnad on Sotsiaalministeerium, Eesti Töötukassa ja Sotsiaalkindlustusamet. Etapiviisiline elluviimine peaks saama teoks 01. 2016.a. Konverentsi teises

osas käsitleti puuetega inimest töökeskkonnas. Konverentsil autasustati kümmet tööandjat, kes on andnud panuse puuetega inimeste toimetuleku parandamisse Eestis. **NB!** Lähemalt konverentsil käsitletud teemade kohta saab lugeda ajakirjast „Sinuga“ Talv 2013

Uno Taimla

VAEGKUULJAD PÄEVAKESKUSES

Viimastel aastatel on tegevused linnades ja maakonnakeskustes muutunud sisukamateks ja huvipakkumateks. Kahjuks inimesed, kes ei kuule või kuulevad halvasti, on neist eemale hoidunud. 19. novembril kogunes arvukalt vaegkuuljaid ja nende pereliikmeid Põltsamaa päevakeskusesse, et saada teadmisi ja praktilisi nõuandeid kuuldeaparaatide kasutamisel ja kuulmispuuetega toimetulemisel. Inimeste eluea pikenemisega kaasneb ka kuulmise nõrgenemine ja halveneb kõnest arusaamine. Vaegkuuljate Liidu kauaegne esimees Uno Taimla rääkis kohtumisel, et arenenud riikides nagu Rootsis, Norras, Taanis jt arvestatakse kuulmisabi määramisel ka inimese tervislikku seisundit. Meil jääb kuulmiskeskuste ja firmade poolt väljaantavate kuuldeaparaadi kasutamise ja selle hooldamise õpetus väheseks. Hea oleks, kui ka pereliige saaks teadmisi kuulmisabi saamise ja kasutamise kohta. Eakas vanaproua, kes on kuuldeaparaati pidanud kasutama juba ca 30 aastat, oli väga tänulik, et selline abivahend on olemas. „Olen end tundnud teiste seas palju väarikamana. Aastatega muutub kuuldeaparaadi kasutamine aga raskemaks. Vajan juba toimetulekuks abi ja nõustamist. Sellised kooskäimised aga annaksid juurde kindlustunnet igapäevaeluga toime tulla.“

Sotsiaalteenuseid ja toetusi, mida on võimalik saada kohalikust omavalitsusest, rääkis kokkutulnuile Kaire Bubnis Põltsamaa Linnavalitsusest. Mõttevahetus päevakeskuse perenaise Anne Kurvitsaga jätkus ka veel kohvilauas, mille oli „välja teinud“ Jõgeva Vaegkuuljate Ühing.

Järgmine kokkusaamine otsustati korraldada samas juba 15. jaanuaril 2014.aastal,

Elina Kabanen

INIMENE ÕPIB, KUNI.....

Minu lapsepõlves tuli pähe tuupida võimalikult suures koguses infot. Tänapäeval on pea igamehe kasutuses internet, limiitudu varasalvega! Mida aga internetist kuidagi ei saa, see on vahetu kogemuse põhine teadmine.

Christel Sogenbits, kes ise on nägemispuudega, tegeleb just niisuguse teabe andmisega. Projekt „Pane oma meeled proovile“ tutvustab koolinoortele erinevaid puudeid, õpetajateks on reeglina vastava erivajadusega isikud ise. 4. detsembril Keila koolis aset leidnud üritusel võisin üllatusega kogeda, mäherdune suur töö mu eelkäijate poolt oli juba ära tehtud! Astuti ligi, tervitati sõbralikult ning hakati küsima-uurima. Nii mõnedki meie jaoks tavalised faktid on kuuljatele täielikuks üllatuseks. Näiteks, et viipekeel ei olegi kõikide kuulmislangusega inimeste emakeel, vaid seda oskab neist umbes 70% , kuid igapäevaselt tarvitab viipekeelt mitu

korda vähem inimesi. Lastele sai loodetavasti selgemaks, kes on vaegkuulja, kes hiliskurdistunu ning kes viiplasest on kurt. Kasulikeks osutusid näitlikud õppevahendid, nagu tavaline kuuldeaparaat, sisekõrva implantaat koos patareide pakiga ning viipekeelt käsitlevad materjalid. Elevust tekitasid kurtide laste mängud, mida rõõmuga nautisid ka kuuljad õpilased. Osa inimesi arvavad: „Mis te kõikisugu erivajadustest ometi nii palju jahute, aitab juba küll!“ Kui palju siis ikkagi on palju? On asju,

mida peab korrutama tõesti palju ja senikaua, kuni need üldsuse teadvusse päralt jõuavad. Alles siis on lootust, et midagi liikuma hakkab. Egas inimene ole hioromant – mõne jaoks iseenesestmõistetavaid asju tuleb teisele siiski lahti seletada, alles siis tekivad temas teadmine ja mõistmine..

Kristi Kallaste

LÜHIINFOT....

EVL KODULEHT

Nüüd on võimalik Vaegkuuljate Liidu kodulehte <http://www.vaegkuuljad.ee> näha ja lugeda uuendatuna. Säilitatud on vajalik kuulmisabiinfo endiselt kodulehelt. Täiendavat infot EVL kodulehe küsimustes võivad anda Viljar Parm (mob. 53315 913) ja Allar Viik (mob. 5530 220)

Kuulmisabi ja teenuste saajaile

Kui soovite saada kuulmisabi ja teenuseid Jõulupühade eelsel- ja pühade järgsel perioodil ning uue aasta alguses, siis helistage eelnevalt kuulmiskeskustesse:

Tallinnas : Kuulmisrehabilitatsiooni Keskus (Lembitu tn 10b) tel 6 454 046

AS Ida Tallinna Keskskooli kõrva-, nina- ja kurguhaiguste osak. tel 620 7280

SA Kõrva-Nina-Kurguhaiguste Kliinik (Mustamäe tee 55A) tel. 640 5570

AS Tondi Elektroonika kauplus (Pärnu mnt 142 5 korrus) tel 6115 616

Tartus: SA TÜ Kliinikumi kõrvakliiniku kuulmise ja kõnestamise osakond tel 731 9479

EVL juhatuse liikmete vastuvõtu (Tallinnas, Toompuiestee 10) küsimustes, helistada eelnevalt mob. 5347 8422

Väljaandja: **Eesti Vaegkuuljate Liit** tel 6 616 394
Toompuiestee 10, 10137 Tallinn

E-post: vaegkuuljad@hot.ee,
Kodulehekülg: <http://www.vaegkuuljad.ee>

Koostaja Uno Taimla, toimetaja Enn Kiiler